

Abstrak tesis yang dikemukakan kepada Senat Universiti Putra Malaysia
sebagai memenuhi keperluan untuk Ijazah Doktor Falsafah

**PERSEPSI GURU DAN PELAJAR DI SELANGOR TERHADAP KESESUAIAN
PENGAGIHAN KOMPONEN ADAB DAN AKHLAK ISLAM DALAM
PENDIDIKAN ISLAM KURIKULUM BERSEPADU SEKOLAH MENENGAH**

Oleh

ASMAWATI SUHID

Februari 2005

Pengerusi :   Profesor Abdul Rahman Md. Aroff, PhD

Fakulti :   Pengajian Pendidikan

Pendidikan berperanan penting dalam menghadapi masalah akhlak yang membelenggu banyak masyarakat dunia kini. Para belia, malah ramai pelajar sekolah di Malaysia mengalami keruntuhan akhlak ini. Menepati kepentingan dan keperluan pendidikan nilai, akhlak dan moral, maka pelajar Islam di Malaysia diwajibkan mempelajarinya menerusi Pendidikan Islam (PI). Bagaimanapun, sepanjang pelaksanaannya, beberapa kajian mendapati PI kurang berkesan dipandang dari sudut pembinaan akhlak pelajar. Untuk menangani kelemahan ini, penyemakan semula PI kerap dilakukan dan kini Adab dan Akhlak Islam (AAI) secara berperingkat-peringkat mulai 2003 diperkenalkan dalam PI.

Komponen AAI baru sahaja digubal, maka perlu dikumpul maklumat tentang kesesuaiannya terutama berkaitan dengan kesediaan pembelajaran pelajar.

Oleh itu, kajian ini bertujuan mengenal pasti kesesuaian komponen AAI dengan tahap kesediaan pembelajaran pelajar. Ini kerana, pengajaran menurut peringkat perkembangan dan kematangan mental serta kesediaan pembelajaran pelajar merupakan prinsip pembelajaran. Kesediaan pelajar mempelajari AAI dari sudut domain kognitif sahaja yang difokus oleh kajian ini.

Kesesuaian komponen AAI dalam kajian ini merujuk kepada kesesuaian pengagihan subbidang pembelajaran AAI mengikut kesediaan kognitif pelajar untuk mempelajari subbidang-subbidang berkenaan. Kajian ini juga cuba mengenal pasti nilai-nilai akhlak yang sesuai bagi setiap subbidang pembelajaran AAI mengikut tingkatan agar pengajaran subbidang adab dan akhlak itu lebih bermakna.

Kajian ini menggabungkan kaedah kuantitatif dan kualitatif dalam pengumpulan data. Ia menggunakan kaedah triangulasi yang meliputi tinjauan ke atas guru-guru Pendidikan Islam, tinjauan ke atas pelajar-pelajar Islam yang mengikuti Pendidikan Islam dan temu bual pegawai di Jabatan Pendidikan Islam Dan Moral, Kementerian Pelajaran Malaysia.

Untuk mendapatkan sampel kajian, teknik persampelan rawak berkelompok digunakan. Sebanyak 294 orang responden guru Pendidikan Islam di daerah Hulu Langat dan Petaling, Selangor terlibat dalam kajian ini. Begitu juga, sebanyak 462 orang responden pelajar Islam meliputi tingkatan 1 hingga 5 di

sekolah-sekolah daerah Hulu Langat dilibatkan dalam kajian ini. Manakala kedua-dua responden yang bertanggungjawab secara langsung di bahagian kurikulum Pendidikan Islam KBSM telah dilibatkan dalam temu bual.

Kajian ini mendapati bahawa terdapat perbezaan pengagihan sesetengah subbidang pembelajaran AAI mengikut tingkatan antara Kementerian Pendidikan Malaysia, guru dan pelajar. Dari segi kecukupcukupan subbidang pembelajaran AAI, dapatan kajian menunjukkan ia masih kurang dan perlu ditambah. Tentang nilai-nilai akhlak dalam pengajaran AAI, kajian ini mendapati bahawa kesemuanya boleh diajarkan dalam mana-mana lima tingkatan di sekolah. Bagaimanapun, tidak semua nilai akhlak itu diutamakan oleh guru.

Justeru, berdasarkan kajian ini, komponen AAI didapati kurang mantap dan nilai-nilai akhlak perlu dinyatakan dengan eksplisit dalam kurikulum PI. Guru juga perlu lebih dilibatkan dalam penggubalan sesuatu kurikulum agar ia lebih bermakna dan menepati kesediaan pembelajaran pelajar.

Abstract of thesis presented to the Senate of Universiti Putra Malaysia in
fulfilment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy

**PERCEPTION OF TEACHERS AND STUDENTS IN SELANGOR TOWARDS
THE APPROPRIATENESS OF THE DISTRIBUTION *ADAB AND AKHLAK*
ISLAM COMPONENT OF ISLAMIC EDUCATION IN THE INTEGRATED
CURRICULUM FOR SECONDARY SCHOOL**

By

ASMAWATI SUHID

February 2005

Chairman : Professor Abdul Rahman Md. Aroff, PhD

Faculty : Educational Studies

Education plays a crucial role in mitigating moral problems that are presently plaguing many societies the world over. Youths, actually many students in Malaysian schools are experiencing this moral decadence. In line with the importance and need for values, *akhlak* and moral education, muslim students in Malaysia must study values education through Islamic Education (PI) subject. However, throughout its implementation, several researches found that PI is not very effective, seen from the *akhlak* development of students. To overcome this weakness, reviews of PI are often carried out, and presently the *Adab and Akhlak Islam* (AAI) component is introduced in PI in stages beginning 2003.

The AAI component was recently formulated, therefore it is necessary to gather information regarding its appropriateness especially regarding students' readiness in learning. Hence, this study aims at identifying the appropriateness of AAI component in relation to students' learning readiness. This is due to teaching according to mental development and maturity as well as learning readiness of students is apparently a principle in learning. Students' readiness in learning AAI from the cognitive domain aspect will only be the focus of this study.

The appropriateness of the AAI component in this study refers to the appropriateness of the distribution of the sub-areas of learning in AAI according to students' cognitive readiness to learn those sub-areas. This study also attempts to identify the *akhlak* values that are appropriate for each sub-area according to forms in order to make the teaching of adab and akhlak sub-areas more meaningful.

This study combines the quantitative and qualitative methods of data collecting. It uses the triangulation method which covers a survey on the Islamic Education teachers, muslim students who follow the Islamic Education subject and interviews with the officers of Islamic Education and Moral Department , Ministry of Education.

In order to get the sample, the random cluster sampling technique was used. A total of 294 Islamic Education teachers, selected at random from the Selangor

districts of Hulu Langat and Petaling, participated in this study. Also, 462 muslim students ranging from form 1 to form 5 were involved in this study. Whereas, both of the respondents who are directly responsible in the curriculum department of KBSM Islamic Education were involved in the interview.

This study found that there are differences in the distribution of the of sub-areas of learning according to forms, between the Ministry of Education, teachers and students. As far the scope of the sub-areas of learning of AAI, the findings of this study show that it is still not enough and need to be added to. Regarding the *akhlak* values taught in AAI, this study found that all of the values can be taught in any of the five forms in the school. However, not all of the *akhlak* values are given priority by the teachers.

Hence, based on this study, it is found that the AAI component is not very well established, and the *akhlak* values need to be stated explicitly in the PI curriculum. Also, teachers should be more involved in developing a curriculum to ensure that it is more meaningful and in line with students' level of learning readiness.

PENGHARGAAN

Syukur ke hadrat Illahi kerana dengan izin dan limpah rahmatNya dapat saya menyempurnakan penulisan tesis ini.

Saya mengambil kesempatan untuk mengucapkan jutaan terima kasih kepada para penyelia saya, Profesor Dr. Abdul Rahman Md. Aroff, Profesor Madya Dr. Sidek Mohd. Noah, Profesor Madya Dr. Mohd. Majid Konting dan Profesor Madya Dr. Mohd. Ibrahim Nazri.

Ribuan terima kasih saya ucapkan kepada pihak sekolah, iaitu pengetua, guru-guru dan pelajar di daerah Hulu Langat dan Petaling, Selangor terutama kepada mereka yang terlibat secara langsung dalam pengumpulan data untuk tesis ini.

Ucapan terima kasih yang tidak terhingga kepada semua rakan yang telah banyak memberi dorongan dan bantuan walau dalam apa jua bentuk.

Akhirnya, namun yang utama, sekalung kasih untuk suami tercinta, Abdul Muhsin bin Ahmad dan ketiga-tiga anak tersayang, Akmal Syahirah, Asmaliyana dan Alina Filza yang sentiasa memahami dan memberi sokongan serta inspirasi selama menyiapkan penulisan tesis ini. Juga buat bonda tercinta, Hj. Saudah Hj. Mohd. Toha yang sentiasa mendoakan kejayaan saya.

Semoga segala kerjasama dan dorongan semua mendapat ganjaran daripada Allah s.w.t dan semoga segala yang diusahakan akan mendapat keberkatan daripadaNya.

Saya mengesahkan bahawa Jawatankuasa Pemeriksa bagi Asmawati Suhid telah mengadakan peperiksaan akhir pada 17 Februari 2005 untuk menilai tesis Doktor Falsafah beliau yang bertajuk “Persepsi Guru dan Pelajar di Selangor Terhadap Kesesuaian Pengagihan Komponen Adab Dan Akhlak Islam Dalam Pendidikan Islam Kurikulum Bersepadu Sekolah Menengah” mengikut Akta Universiti Pertanian Malaysia (Ijazah Lanjutan) 1980 dan Peraturan-peraturan Universiti Pertanian Malaysia (Ijazah Lanjutan) 1981. Jawatankuasa Pemeriksa memperakukan bahawa calon ini layak dianugerahi ijazah tersebut. Anggota Jawatankuasa pemeriksa adalah seperti berikut:

Datin Sharifah Md. Nor, PhD
Profesor
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia.
(Pengerusi)

Othman Dato’ Haji Mohamed, PhD
Profesor
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia.

Muhd. Fauzi Muhamad, PhD
Profesor Madya
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia.

Rosnani Hashim, PhD
Profesor
Fakulti Pendidikan
Universiti Islam Antarabangsa Malaysia.
(Pemeriksa Luar)

ZAKARIAH ABDUL RASHID, PhD
Profesor/Timbangan Dekan
Sekolah Pengajian Siswazah
Universiti Putra Malaysia.

Tarikh :

Tesis ini telah diserahkan kepada Senat Universiti Putra Malaysia dan telah diterima sebagai memenuhi syarat keperluan untuk ijazah Doktor Falsafah. Anggota Jawatankuasa Penyelia adalah seperti berikut:

Abdul Rahman Md. Aroff, PhD

Profesor
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Pengerusi)

Mohd. Majid Konting, PhD

Profesor Madya
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Ahli)

Mohd. Ibrahim Nazri, PhD

Profesor Madya
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Ahli)

Sidek Mohd. Noah, PhD

Profesor Madya
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Ahli)

AINI IDERIS, PhD

Profesor/Dekan
Sekolah Pengajian Siswazah
Universiti Putra Malaysia

Tarikh:

PERAKUAN

Saya mengaku bahawa tesis ini adalah hasil kerja saya yang asli melainkan petikan dan sedutan yang telah dijelaskan sumbernya. Saya juga mengaku bahawa tesis ini tidak pernah dimajukan untuk ijazah lain di Universiti Putra Malaysia atau pun di institusi pengajian tinggi yang lain.

ASMAWATI SUHID

17 Februari 2005

JADUAL KANDUNGAN

Muka Surat

ABSTRAK	ii
ABSTRACT	v
PENGHARGAAN	viii
PENGESAHAN	ix
PERAKUAN	xi
SENARAI JADUAL	xv
SENARAI GAMBAR RAJAH	xx

BAB

I	PENGENALAN	
	Latar Belakang Kajian	1
	Perkembangan Kurikulum Pendidikan Islam Di Malaysia	4
	KBSM Dan Pendidikan Nilai	13
	Perkembangan Pendidikan Akhlak	15
	Pernyataan Masalah	21
	Objektif Kajian	23
	Persoalan Kajian	24
	Kepentingan Kajian	25
	Skop Dan Batasan Kajian	27
	Definisi Konsep-konsep Utama Kajian	28
II	SOROTAN LITERATUR	
	Pendahuluan	33
	Etika Barat, Pendidikan Nilai Dan Agama	36
	Islam Dan Pendidikan Nilai	45
	Kepentingan Pendidikan Nilai	55
	Pendidikan Akhlak Menerusi Pendidikan	62
	Islam	
	Latar Belakang Teoritikal	70
	Peringkat-peringkat Perkembangan Moral	71
	Menurut Barat	
	Peringkat-peringkat Perkembangan Moral	78
	Menurut Islam	
	Kesediaan Pembelajaran	85
	Kepentingan Kurikulum <i>Instructional</i>	97
	Kerangka Konsep Kajian	104

III	METODOLOGI	
	Pendahuluan	108
	Reka Bentuk Kajian	108
	Populasi Kajian	113
	Sampel Dan Kaedah Persampelan	114
	Instrumen Kajian	121
	Soal Selidik Tinjauan Guru	121
	Soal Selidik Tinjauan/Ujian Pelajar	125
	Kajian Rintis	132
	Kesahan Instrumen Kajian	134
	Kebolehpercayaan Instrumen Kajian	135
	Tatacara Pengumpulan Data	141
	Penganalisan Data	143
IV	DAPATAN KAJIAN	
	Latar Belakang Responden	149
	Responden Guru	149
	Responden Pelajar	152
	Responden Pegawai Di Jabatan Pendidikan Islam dan Moral (JAPIM)	153
	Kesesuaian Pengagihan Subbidang Pembelajaran Adab Dan Akhlak Islam	153
	Pengagihan Subbidang Pembelajaran AAI Berdasarkan Persepsi Guru	157
	Kecukupcukupan Bidang Dan Subbidang Pembelajaran AAI	165
	Kesediaan Pembelajaran Pelajar Terhadap Subbidang Pembelajaran AAI	168
	Kesesuaian Nilai-nilai Akhlak Dengan Kesediaan Pembelajaran Pelajar	181
	Penentuan Nilai-nilai Akhlak Menurut Persepsi Guru	183
	Kesediaan Pembelajaran Pelajar Tentang Nilai-nilai Akhlak	200
V	RUMUSAN, PERBINCANGAN, IMPLIKASI DAN CADANGAN	
	Pendahuluan	217
	Objektif Kajian	217
	Persoalan Kajian	219
	Kaedah Penyelidikan	220
	Rumusan Dapatan Kajian	223
	Perbincangan Dapatan Kajian	224
	Implikasi Kajian	254
	Cadangan Kajian Lanjutan	256

BIBLIOGRAFI	259
LAMPIRAN	271
BIODATA PENULIS	400

SENARAI JADUAL

Jadual		Muka Surat
2.1	Perangkaan Berkaitan Kadar Jenayah Dari Januari Hingga Jun 2004	58
3.1	Bilangan Dan Taburan Guru-guru Pendidikan Islam Mengikut Daerah Di Negeri Selangor	116
3.2	Taburan Pelajar Islam Yang Mengikuti AAI Mengikut Sekolah-sekolah Menengah Kebangsaan Di Hulu Langat	119
3.3	Skor Minimum Dan Maksimum Bagi Setiap Tingkatan	128
3.4	Bilangan Guru Yang Terlibat Dalam Kajian Rintis	133
3.5	Bilangan Pelajar Yang Terlibat Dalam Kajian Rintis	134
3.6	Indeks Kebolehpercayaan Item Bahagian A Dalam Soal Selidik Guru Bagi Setiap Subbidang Pembelajaran AAI	137
3.7	Indeks Kebolehpercayaan Item Dalam Soal Selidik Tinjauan Pelajar Bagi Setiap Subbidang Pembelajaran AAI	139
3.8	Analisis Data Berdasarkan Persoalan Kajian	147
4.1	Bilangan Tahun Pengalaman Mengajar Responden Guru	150
4.2	Kelulusan Akademik Responden Guru	151
4.3	Kelulusan Ikhtisas Responden Guru	152
4.4	Penentuan Dan Pengagihan Bidang dan Subbidang Pembelajaran AAI oleh Kementerian Pelajaran Malaysia Mengikut Tingkatan	155
4.5	Kekerapan Dan Peratus Bagi Subbidang Pembelajaran AAI Berdasarkan Persepsi Guru	158

Mengikut Tingkatan

4.6	Pengagihan Subbidang Pembelajaran AAI Mengikut Tingkatan Berdasarkan Persepsi Guru	160
4.7	Pengagihan Subbidang Pembelajaran AAI Oleh Kementerian Pelajaran Malaysia Dan Guru Mengikut Tingkatan	162
4.8	Pengagihan Subbidang Pembelajaran AAI Yang Sama Menurut Persepsi Guru Dan KPM	163
4.9	Pengagihan Subbidang Pembelajaran AAI Yang Berbeza Antara Kementerian Pelajaran Malaysia Dengan Guru	164
4.10	Kecukupcakupan Bidang Pembelajaran AAI	166
4.11	Cadangan Guru Tentang Subbidang Tambahan Pembelajaran AAI Mengikut Bidang Pembelajaran	167
4.12	Persepsi Pelajar Tingkatan 1 hingga 5 Tentang Subbidang Pembelajaran AAI	170
4.13	Ujian Kruskal-Wallis Tentang Persepsi Pelajar Tingkatan 1 Hingga 5 Bagi Bidang Adab Dalam Kehidupan Sehari-hari	173
4.14	Ujian Kruskal-Wallis Tentang Persepsi Pelajar Tingkatan 1 Hingga 5 Bagi Bidang Adab Dalam Kehidupan Bersosial	174
4.15	Ujian Kruskal-Wallis Tentang Persepsi Pelajar Tingkatan 1 Hingga 5 Bagi Bidang Adab Dalam Menunaikan Ibadah	175
4.16	Ujian Kruskal-Wallis Tentang Persepsi Pelajar Tingkatan 1 Hingga 5 Bagi Bidang Adab Terhadap Ibu Bapa Dan Keluarga	176
4.17	Ujian Kruskal-Wallis Tentang Persepsi Pelajar Tingkatan 1 Hingga 5 Bagi Bidang Adab Menuntut Ilmu	177

4.18	Ujian Kruskal-Wallis Tentang Persepsi Pelajar Tingkatan 1 Hingga 5 Bagi Bidang Adab Terhadap Allah Dan Rasul	177
4.19	Min Bagi Tahap Pengetahuan Keseluruhan Pelajar Mengikut Bidang Pembelajaran AAI	178
4.20	Min Bagi Tahap Pengetahuan Keseluruhan Pelajar Tentang Subbidang Pembelajaran AAI	179
4.21	Kekerapan Tiga Nilai Akhlak Yang Mendapat Skor Tertinggi Bagi Setiap Subbidang Pembelajaran AAI	184
4.22	Tiga Nilai Akhlak Yang Diutamakan Oleh Guru Bagi Bidang Adab Dalam Kehidupan Sehari-hari	189
4.23	Tiga Nilai Akhlak Yang Diutamakan Oleh Guru Bagi Bidang Adab Dalam Kehidupan Bersosial	192
4.24	Tiga Nilai Akhlak Yang Diutamakan Oleh Guru Bagi Bidang Adab Dalam Menunaikan Ibadah	194
4.25	Tiga Nilai Akhlak Yang Diutamakan Oleh Guru Bagi Bidang Adab Terhadap Ibu Bapa Dan Keluarga	195
4.26	Tiga Nilai Akhlak Yang Diutamakan Oleh Guru Bagi Bidang Adab Menuntut Ilmu	196
4.27	Tiga Nilai Akhlak Yang Diutamakan Oleh Guru Bagi Bidang Adab Terhadap Allah Dan Rasul	197
4.28	Nilai Akhlak Yang Diutamakan Mengikut Tahap Menengah Rendah dan Atas Serta Semua Tingkatan	198
4.29	Peratus Dan Skor z Bagi Nilai Akhlak Yang Dijawab Dengan Betul Oleh Pelajar Tingkatan 1	201
4.30	Peratus Dan Skor z Bagi Nilai Akhlak Yang Dijawab Dengan Betul Oleh Pelajar Tingkatan 2	203
4.31	Peratus Dan Skor z Bagi Nilai Akhlak Yang Dijawab Dengan Betul Oleh Pelajar Tingkatan 3	205

4.32	Peratus Dan Skor z Bagi Nilai Akhlak Yang Dijawab Dengan Betul Oleh Pelajar Tingkatan 4	206
4.33	Peratus Dan Skor z Bagi Nilai Akhlak Yang Dijawab Dengan Betul Oleh Pelajar Tingkatan 5	208
4.34	Peratus Dan Sisihan Piawai Bagi Setiap Item Nilai Akhlak Yang Dijawab Dengan Betul Oleh Keseluruhan Pelajar	213
4.35	Peratus Dan Skor z Setiap Item Nilai Akhlak Yang Dijawab dengan Betul Oleh Keseluruhan Pelajar	215
5.1	Skor Minimum Dan Maksimum Bagi Pengagihan Subbidang Pembelajaran AAI Mengikut Tingkatan	228
5.2	Pengagihan Subbidang Pembelajaran AAI Mengikut Tingkatan Berdasarkan Persepsi Pelajar	229
5.3	Pengagihan Subbidang Pembelajaran AAI Yang Sama Bagi Tingkatan Tertentu Menurut Kementerian Pelajaran Malaysia Dan Pelajar	230
5.4	Pengagihan Subbidang Pembelajaran AAI Yang Sama Bagi Tingkatan Tertentu Menurut Guru Dan Pelajar	231
5.5	Pengagihan Subbidang Pembelajaran AAI Yang Berbeza Mengikut Tingkatan Antara Kementerian Pelajaran Malaysia , Guru Dan Pelajar	232
5.6	Pengagihan Subbidang Pembelajaran Mengikut Kementerian Pelajaran Malaysia Dan Guru Yang Berbeza Dua Dan Satu Tingkatan	236
5.7	Pengagihan Subbidang Pembelajaran AAI Yang Berbeza Antara Kementerian Pelajaran Malaysia, Guru Dan Pelajar	237
5.8	Cadangan Nilai-nilai Berkaitan Dengan Subbidang Pembelajaran Yang Boleh Dimasukkan Ke Dalam Komponen AAI	245

5.9	Skor Minimum Dan Maksimum Bagi Pengagihan Setiap Nilai Akhlak Mengikut Tingkatan	251
5.10	Pengagihan Nilai-nilai Akhlak mengikut Tingkatan	252

SENARAI GAMBAR RAJAH

Rajah		Muka Surat
2.1	Kerangka Konsep Kajian	107
3.1	Ilustrasi Reka Bentuk Mengaitkan Data Kuantitatif Dan Kualitatif	109
4.1	Histogram Min Tahap Pengetahuan Keseluruhan Pelajar Bagi Setiap Subbidang Pembelajaran AAI	181
4.2	Histogram Lengkongan Kekerapan Nilai-nilai Akhlak Yang Dijawab Dengan Betul Oleh Pelajar Tingkatan 1	209
4.3	Histogram Lengkongan Kekerapan Nilai-nilai Akhlak Yang Dijawab Dengan Betul Oleh Pelajar Tingkatan 2	210
4.4	Histogram Lengkongan Kekerapan Nilai-nilai Akhlak Yang Dijawab Dengan Betul Oleh Pelajar Tingkatan 3	210
4.5	Histogram Lengkongan Kekerapan Nilai-nilai Akhlak Yang Dijawab Dengan Betul Oleh Pelajar Tingkatan 4	211
4.6	Histogram Lengkongan Kekerapan Nilai-nilai Akhlak Yang Dijawab Dengan Betul Oleh Pelajar Tingkatan 5	211
4.7	Histogram Lengkongan Kekerapan Nilai-nilai Akhlak Yang Dijawab Dengan Betul Oleh Keseluruhan Pelajar	216

